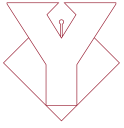
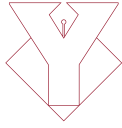

YAKLAŞIM

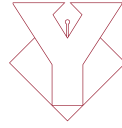
Dün, Bugün, Yarın.

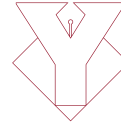
VERGİ
MUHASEBE

SOSYAL
GÜVENLİK

İŞ
HUKUKU

ÖZEL
KONULAR

Kooperatifler Açısından
Vergi Muafiyetinde
Taşınmaz Veya
İşletme Hakkının Kiraya
Verilmesinde Beyan
Paradoksu

Mustafa ÇOLAK

Yatırım Teşvik Belgesi
Kapsamında Yapılan
İşlemlerde KDV İstisnaları

Nuri Değer

Deprem
Harcamaları
Ve Vergiler

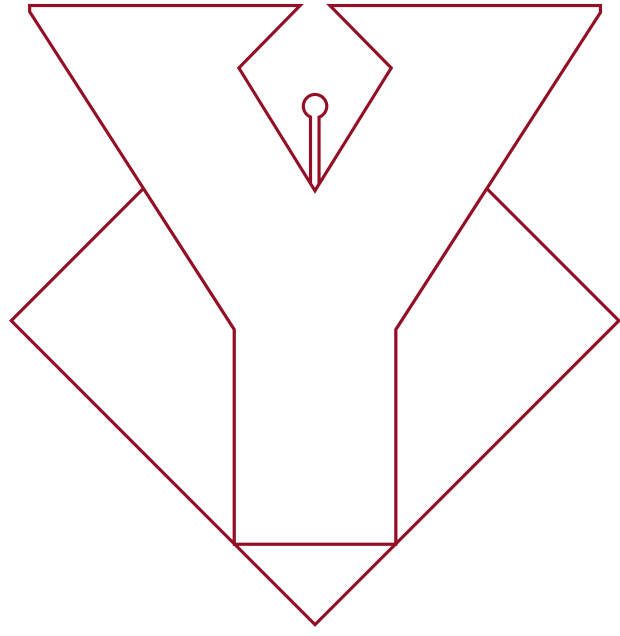
Haldun DARICI

Hiçbir Geliri Olmayanlar
Açısından 2023 Yılı İndirimli
(Sıfır) Vergi Oranlı Emlak
Vergisi Uygulaması

Altar Ömer ARPACI

İnşaat Demiri İzleme
Sisteminin Temel Esasları
Ve Dikkat Edilmesi Gereken
Bazı Hususlar

Levent BAŞAK

Dün, Bugün, Yarın.

DERGİDE BU AY

VERGİ – MUHASEBE

1 Nuri DEĞER

Yatırım Teşvik Belgesi Kapsamında Yapılan İşlemlerde KDV İstisnaları

2 Mustafa ÇOLAK

Kooperatifler Açısından Vergi Muafiyetinde Taşınmaz Veya İşletme Hakkının Kiraya Verilmesinde Beyan Paradoksu

3 Haldun DARICI

Deprem Harcamaları Ve Vergiler

4 Mehmet Emin AKYOL

Maliyet Bedeline Eklenen Finansman Giderlerinde Kısıtlama Uygulaması

5 Altar Ömer ARPACI

Hiçbir Geliri Olmayanlar Açısından 2023 Yılı İndirimli (Sıfır) Vergi Oranlı Emlak Vergisi Uygulaması

6 Levent BAŞAK

İnşaat Demiri İzleme Sisteminin Temel Esasları Ve Dikkat Edilmesi Gereken Bazı Hususlar

7 Hasan Basri CAN

İnternet Üzerinden Satışı Gerçekleştirilen Uluslararası Yolcu Biletlerinin Vergisel Durumu

8 Ertan AYDOĞAN

Defaten Ödenen Birikimli Hayat Sigortası Primlerinin Ücret Matrahından İndirimi

9 Yasin KULAKSIZ

Hizmet Borçlanmasının Gelir Vergisi Matrahından İndirimi

10 Fırat İNSEL

Gerçek Faydalanıcı Bilgisi Kavramının Tebliğ Ve Mevzuat Eşliğinde İrdelenmesi

11 Kerim DEMEZ

Sosyal Medyada Gerçekleştirilen “Ücretsiz İşbirliğinin” Vergisel Boyutu

12 Özdem SATICI TOPRAK

Ticari Defterlerin Saklanması İlişkin Yükümlülükler

13 Ufuk ÜNLÜ

Limited Şirket Ortaklarına Ödenen Huzur Hakkı Ödemelerinde Asgari Ücret İstisnası

14 Salih ÇALAL

Limited Şirket Müdürünün Yurt Dışında Yapmış Olduğu Konaklama Ve Seyahat Harcamalarının Gider Olarak Kaydedilmesi

15 Ferhat FAHRAN

Enflasyon Düzeltmesi Tebliğ Taslağında Yapılan Değişikliklere İlişkin, Kayda Alınan Emtia Karşılık Hesabında Yapılan Değişiklik Ve Sonuçları

16 Bilal SIRÇA

Konutların Turizm Amaçlı Kiralanması Ve Vergisel Sonuçları

SOSYAL GÜVENLİK

1 Bünyamin ESEN

İşverenlerin Prim Ödeme Aczine Düşüklerinin Tespiti Nasıl Yapılır?

2 Mustafa İTİŞKEN

İşveren Kusuruna Dayanmayan Sosyal Güvenlik Destekleme Primi Ödemeleri Sonucunda Ortaya Çıkan Fark Primler, Gecikme Cezası, Gecikme Zammı Ve İdari Para Cezası İle Alınabilir Mi?

3 Sevgi ÜVEDİ

5510 Sayılı Kanunun 4/1-(c) Kapsamına Girenlerin Sigortalılık Başlangıç Tarihinin Geriye Götürülmesi

4 Eyüp Sabri DEMİRCİ

Hatalı Yararlanılmış Prim Teşviklerinin Düzeltme İşlemleri Nasıl Yapılacak?

5 Murat ARAZ

Sosyal Güvenlik Kurumunun Son Uygulamasına Göre “0” Gün Ve “0” Kazançlı Bildirimler İçin Puantaj Kayıtları Eksik Gün Nedeni Olarak Seçilemeyecek

6 Fahrettin YÜKSEK

Sosyal Güvenlik Kurumunun Meslek Kodu Uygulaması Hakkında Bilinmesi Gerekenler

7 Kadir GÜLERCE

Alışveriş Veya Hediye Çeki/ Kartı/Fişleri İle Çalışanlar İçin Aynı Yardım Adı Altında Yapılan Ödemelerin Prime Tabi Tutulup Tutulmayacağı

İŞ HUKUKU

1 Erol GÜNER

Bildirim Önelinin İşlemediği Durumlar İle Diğer Önemli Hususlar

2 Cumhuri Sinan ÖZDEMİR

İş Hukukunda İşyeri Devri

3 Mahmut ÇOLAK

İşverenlerin Kreş Açma Yükümlülüğü Ve İş Akdine Etkisi

4 Ahmet AĞAR

İşçilerin Belirli Süreli İş Sözleşmesi İle Çalışmaları Halinde Kıdem Tazminatı İle İlgili Uygulama

ÖZEL - DİĞER

1 Çetin SONKAYA

Veri Sorumluları Siciline Kayıt Yükümlülüğünde Esas Alınan Kriterler: Çalışan Sayısı Ve Mali Bilanço Büyüklüğü

2 Mustafa YAVUZ

Şirketler Hukukunda Geçerli Birleşmeler

HUKUK

1 Soner ALTAŞ

Aile Ve Şirket İçi Kişisel Husumetler Anonim Şirketin Haklı Sebep Feshini Gerektirir Mi?

1 Akın ŞİMŞEK

İşverenin Ahlak Ve İyiniyet Kurallarına Uymayan Halleri Nedeniyle İşçi Tarafından İş Sözleşmesinin Derhal Feshi

YAZAR Nuri DEĞER YMM

- Giriş

3065 sayılı KDV Kanunu'nun uygulanmaya başlandığı (01.01.1985) tarihinden itibaren söz konusu Kanunda yer alan müesseselerden biride, yatırımları teşvik etmek amacıyla uygulanan KDV istisnalarıdır.

Öte yandan zamanla ekonomideki gelişmelere paralel olarak yatırımların çeşitliliği bağlamında KDV istisnalarında da sayısal artışlar olmuştur.

Yatırımları teşvik etmek amacıyla KDV Kanununda çok sayıda hüküm bulunmakla birlikte, bu yazımızda sadece yatırım teşvik belgesi (YTB) kapsamında uygulanan KDV istisnaları üzerinde duracağız.

Ancak daha önce YTB hakkında kısa bir açıklamada bulunmakta fayda vardır.

YTB'nin mahiyeti, alınmasının prosedürü, hangi yatırımlar için alınabileceği, yatırımların destek unsurlarından yararlanabilmesi için asgari sabit yatırım tutarı; vergilerde sağlayacağı istisnalar gibi konular 15.06.2012 tarihli ve 2012/3305 Sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararda hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu Kararnamenin konumuzu ilgilendiren hükümleri hakkında açıklamalara aşağıda yer verilmiştir.

II- YATIRIMLARDA DEVLET YARDIMLARI HAKKINDA KARAR HAKKINDA AÇIKLAMALAR

Yukarda anılan Kararnamenin 4. maddesinde, "Teşviki öngörülen yatırımların yararlanabileceği destek unsurlarından biride KDV istisnası" olduğu hükme bağlanmış, 5. maddesinde ise, KDV istisnasından yararlanmanın şartları belirtilmiştir.

beşyüzbin TL olması gerekir.

(3) YTB kapsamında yatırım harcaması olarak kabul edilen maddi olmayan duran varlıkların (marka, lisans, know-how vb.) oranı, teşvik belgesinde kayıtlı toplam sabit yatırım tutarının yüzde yirmibeşini aşamaz. Dijital Dönüşüm Destek Programı ile Yeşil Dönüşüm Destek Programı kapsamındaki yatırımlar için bu hüküm uygulanmaz.

Öte yandan Kararnamenin 7. maddesine göre; "Yatırımların bu Karar kapsamındaki destek unsurlarından yararlanabilmesi için, teşvik belgesi düzenlenmesi gerekir".

Kararnamenin 10. maddesinde "KDV istisnası ve iadesi" konusu düzenlenmiştir.

1. KDV Kanunu gereğince, teşvik belgesini haiz yatırımcılara YTB kapsamında yapılacak makine ve teçhizat ithal ve yerli teslimleri ile belge kapsamındaki yazılım ve gayri maddi hak satış ve kiralamaları KDV'den istisna edilebilir. Aynı hüküm, teşvik belgesinin veya teşvik belgesi kapsamı makine ve teçhizatın devir işlemleri ile makine ve teçhizat listelerinde set, ünite, takım vb. olarak belirtilen malların kısmi teslimlerinde de uygulanır.

2. Sabit yatırım tutarı beşyüzmilyon Türk Lirasının üzerindeki stratejik yatırımlar kapsamında yapılacak bina-inşaat harcamaları KDV iadesinden yararlandırılabilir.

III- YTB KAPSAMINDA YAPILACAK İŞLEMLERDE KDV İSTİSNALARI

A- ARAÇLAR, KIYMETLİ MADEN VE PETROL ARAMALARI İLE ULUSAL GÜVENLİK HARCAMALARI VE YATIRIMLARDA İSTİSNA

3065 sayılı KDV Kanunu'nun 13/d maddesinde; "YTB sahibi mükelleflere belge kapsamındaki makina ve teçhizat teslimleri ile belge kapsamındaki yazılım ve gayri maddi hak satış ve kiralamaları (Şukadar ki, yatırımın teşvik belgesinde öngörüldüğü şekilde gerçekleşmemesi halinde,

zamanında alınmayan vergi alıcıdan, vergi ziyai cezası uygulanarak gecikme faizi ile birlikte tahsil edilir. Zamanında alınmayan vergiler ile vergi cezalarında zamanaşımı, verginin tarhını veya cezanın kesilmesini gerektiren durumun meydana geldiği tarihi takip eden takvim yılının başından itibaren başlar.” hükmü yer almaktadır.

Maddeye ilişkin olarak KDV Genel Uygulama Tebliği’nde aşağıdaki açıklamalara yer verilmiştir.

1. Kapsam

Söz konusu istisna uygulaması bakımından da makine ve teçhizat, ATİK niteliği taşıyan ve mal ve hizmet üretiminde kullanılan sabit kıymetleri ifade etmektedir.

Bir malın istisnadan yararlanabilmesi için, öncelikle YTB eki listede yer alması ve makine-teçhizat niteliğinde olması, bu makine-teçhizatın kullanıldığı faaliyetlerin tamamen veya kısmen indirim hakkı tanınan işlemlerden oluşması gerekmektedir.

KDV mükellefi olmayanlar söz konusu istisnadan yararlanamaz.

Sarf malzemeleri ve yedek parçalar ile hizmet üretiminde doğrudan ve zorunlu olarak kullanılanlar dışındaki masa, sandalye, koltuk, dolap, mefruşat taşıt araçları gibi demirbaşlar makine ve teçhizat niteliğinde olmadığından istisna kapsamına girmez.

Ayrıca, yalnızca havaalanlarında kullanılan apron otobüsü ile ambulanslar, bu istisna kapsamında değerlendirilir.

YTB’nin süresinin bitmesi nedeniyle Ekonomi Bakanlığı’na süre uzatma talebinde bulunulması ve talebin olumlu karşılanmış olması halinde, süre bitim tarihi ile ilave yatırım süresinin verildiği tarih arasında (ara dönemi kapsayacak şekilde süre verilmiş olması kaydıyla) süre uzatımı yapılan YTB’ne dayanılarak alınan makine ve teçhizatlar da istisna kapsamındadır.

YTB’nin düzenlenmesinden önce, satın alınan makine ve teçhizatlar bakımından istisna uygulamasından yararlanılması mümkün değildir.

2. İstisna Uygulaması

İstisna kapsamında mal satın almak isteyen alıcılar, bağlı oldukları vergi dairesine başvurarak, KDV mükellefiyetlerinin bulunduğu ve makine-teçhizatı indirim hakkı tanınan işlemlerde kullanacaklarına dair istisna belgesi alırlar.

İstisna belgesi, KDV mükellefine verilir. VD tarafından istisna belgesi talep eden Devlet üniversiteleri ve hastaneleri, belediyeler ve benzerinin başvuru anında KDV mükellefiyetinin bulunması durumunda bunlar adına, mükellefiyetinin bulunmaması halinde ise varsa KDV mükellefi iktisadi işletmesine istisna belgesi verilir. Bu şekilde YTB kapsamında alınan makine ve teçhizatın Devlet üniversiteleri ve hastaneleri, belediyeler ve benzerinin veya iktisadi işletmesinin bilanço veya aktifine kaydedilmesi ve bu durumun satın almanın gerçekleştiği döneme

ilişkin KDV beyannamesi verme süresi içinde VD’ne bildirilmesi gerekmektedir. Aksi halde “indirim hakkı tanınan işlemlerde kullanma şartı” yerine getirilmemiş olacağından, verginin alıcıdan aranması gerekir. Satıcının istisnalı işlem beyanı ve iade talebi ise genel hükümlere göre yerine getirilir.

İstisnadan yararlanmak isteyen yatırımcılar tarafından, teşvik belgesi ve eki listenin aslı satıcıya veya gümrük idaresine ibraz edilerek istisna uygulanması talep edilir.

Bu şekilde şerh düşülen liste ile YTB’nin birer fotokopisi belge sahipleri tarafından imza

ve kaşe tatbik edilmek suretiyle onaylanarak gümrük idarelerine veya satıcılara verilir. Satıcılar tarafından, kendilerine ibraz edilen bu belge 213 sayılı Kanun’un muhafaza ve ibraz hükümlerine göre saklanır.

YTB kapsamında vergiden istisna olarak alınan makine ve teçhizatın satıcıya iadesinde asıl işleme bağlı olarak vergi hesaplanmaz.

3. Finansal Kiralama Yoluyla Makine-Teçhizat Alımlarında Uygulama

6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu, 2012/3305 sayılı BKK eki Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ile bu Kararın uygulanmasına ilişkin 2012/1 No.lu Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ uyarınca, finansal kiralama şirketi adına ayrı bir YTB verilmediğinden, vergi dairelerine dilekçe ile başvuran ve adına YTB düzenlenen yatırımcılara verilen belgede aşağıdaki hususa da yer verilir.

“Ayrıca, finansal kiralama şirketleri aracılığıyla gerçekleştirilecek yatırımlara ilişkin finansal kiralama şirketlerinin teşvik belgesi sahibi firmalara kiralanmak üzere teslim alacakları veya ithal edecekleri makine ve teçhizat için teşvik belgesi sahibi firma adına düzenlenen bu belge ile 3065 sayılı KDV Kanunu’nun 13/d maddesi

kapsamında istisna uygulanır.”

Bu belgeye istinaden, finansal kiralama şirketi, yatırımcının teşvik belgesi dikkate alınarak bu YTB eki listede yer alan ve yatırımcıya kiralanacak olan makine ve teçhizatı Kanunun(13/d) maddesindeki istisna kapsamında temin edebilir. Finansal kiralama şirketinin bu kapsamda temin edeceği makine ve teçhizatı, ilgili mevzuat uyarınca kiracının kullanımına bırakması ise “teslim” hükmünde olmadığından genel esaslara göre KDV’ye tabidir.

Öte yandan finansal kiralama şirketi ile yatırımcı (kiracı) arasında yapılan sözleşmede belirtilen sürenin sonunda, makine ve teçhizatın yatırımcının (kiracının) mülkiyetine geçmemesi veya YTB’nde öngörüldüğü şekilde gerçekleşmemesi halinde, finansal kiralama şirketine yapılan teslim sırasında alınmayan vergi tutarları 3065 sayılı Kanunun (13/d) maddesi çerçevesinde yatırımcıdan (kiracıdan) vergi ziyai cezası uygulanarak gecikme faizi ile birlikte tahsil edilir.

4. Bildirim Zorunluluğu

YTB kapsamında KDV hesaplamadan mal tesliminde bulunan satıcılar tarafından her bir vergilendirme dönemi içinde gerçekleştirilen bu kapsamdaki satışlar ilişkin düzenlenecek bildirim formu, beyanname verme süresi içinde elektronik ortamda VD’ne verilir.

Teşvik belgesi veren İdare tarafından, aylık dönemler itibarıyla verdikleri teşvik belgesi kapsamındaki yatırım mallarından makine ve teçhizat kapsamına girenlerin tutarları mükellef bazında liste halinde Gelir İdaresi Başkanlığı’na bildirilir.

5. İstisnanın Beyanı

Bu istisna kapsamına giren işlemler, KDV beyannamesinde yer alan “İstisnalar-Diğer İade Hakkı Doğuran İşlemler” kulakçığının, “Tam İstisna Kapsamına Giren İşlemler” tablosunda 308 kod numaralı “Teşvikli yatırım mallarının teslimi” satırı aracılığıyla beyan edilir.

Bu satırın “Teslim ve Hizmet Tutarı” sütununa istisnaya konu mal bedellerinin KDV hariç tutarı, “Yüklenilen KDV” sütununa bu mallara ilişkin alış ve giderlere ait belgelerde gösterilen toplam KDV tutarı yazılır. İade talep etmek istemeyen mükellefler, “Yüklenilen KDV” sütununa “0” yazmalıdır.

YAZININ DEVAMI İÇİN ABONE OLABİLİRSİNİZ.

**TÜM MAKALELERE
ULAŞMAK İÇİN
YAKLAŞIM.COM WEB
SİTESİNDEN ABONE
OLABİLİRSİNİZ.**

Yaklaşım E-Dergi

**30 yılda yayınlanan
25.450 adet
makaleyi okuma
imkânı**

**30 yılda 360
sayıda yayınlanan
Danıştay Kararları,
Maliye Bakanlığı
Özelgeleri, Soru
ve Cevapları
Bulabileceğiniz
Yaklaşım Portalını
Ücretsiz 30 Gün
Deneyebilirsiniz**

Uzmanına Sor: Nur Alan
“Yükseköğretim
Kurumlarında Gerçekleşen
Buluşlar”

kalfa^m

KOOPERATİFLER AÇISINDAN VERGİ MUAFİYETİNDE TAŞINMAZ VEYA İŞLETME HAKKININ KIRAYA VERİLMESİNDE BEYAN PARADOKSU

YAZAR Prof. Dr. Mustafa ÇOLAK

I- GİRİŞ

Bilindiği üzere kooperatifler de esasen kurumlar vergisi mükellefi olmakla beraber Kanunda sayılan özel hallerde vergiden muaf tutulmakta veya belli şartlarda beyan verme yükümlülükleri kaldırılabilir.

Vergi Kanunlarının geldiğimiz noktada karmaşıklığı, yorum ve özelgelerle genişleyen ve büyüyen yoğunluğu başta olmak üzere maalesef tüm vergi uygulamalarında yeknesak bir uygulamayı da yapmayı zorlaştırmaktadır.

Bu noktada ele alacağımız gayrimenkul kiralamasında olduğu gibi zaman içerisinde gelişen ve dönüşen ekonomik faaliyetlerin getirdiği bir sonuç olarak taşınmaz değerlendirme formları doğrudan vergilendirmeyi de etkiler hale gelmiştir.

Kooperatifler açısından taşınmaz kiraya verilmesinin farklı alternatiflerle muafiyet düzenlemelerini nasıl ve ne şekilde dönüştürebileceği bir örnek üzerinden, 1 seri No.lu kurumlar vergisi uygulama tebliği de dikkate alınarak açıklanmaya çalışılacaktır.

II- KOOPERATİFLERDE KURUMLAR VERGİSİ MÜKELLEFİYETİ

A- GENEL ESASLAR

Sermaye şirketleri, kooperatifler, iktisadi kamu kuruluşları, dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmeler ile iş ortaklıklarının kazançları kurumlar vergisine tabidir.

Diğer yandan, tüketim ve taşımacılık kooperatifleri hariç olmak üzere, ana sözleşmelerinde sermaye üzerinden kazanç dağıtılmaması, yönetim kurulu başkan ve üyelerine kazanç üzerinden pay verilmemesi, yedek akçelerin ortaklara dağıtılmaması ve sadece ortaklarla iş görülmesine ilişkin

hükümler bulunup, bu hükümlere fiilen uyan kooperatifler kurumlar vergisinden muaf kılınmıştır.

Kooperatiflerin ortakları dışındaki kişilerle yaptıkları işlemler ile kooperatif ana sözleşmesinde yer almayan konularda ortakları ile yaptıkları işlemler “ortak dışı” işlemlerdir ve ortak dışı işlemleri nedeniyle kooperatif tüzel kişiliğine bağlı ayrı bir iktisadi işletme oluşmuş kabul edilmektedir. Kooperatiflerin, iktisadi işletmelerinden ve tam mükellefiyete tabi başka bir kurumun sermayesine katılımlarından kazanç elde etmelerinin ve bu kazançların daha sonra ortaklara dağıtılmasının muafiyete etkisi yoktur.

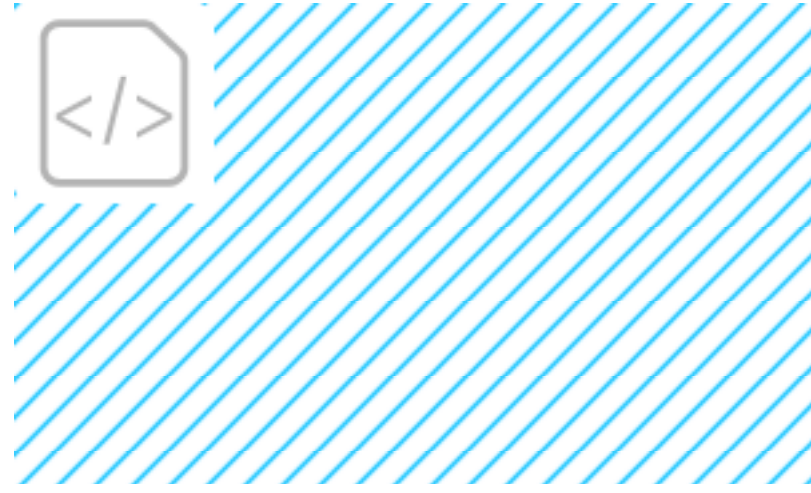
Ortak dışı işlemlere yönelik olarak ise sadece kooperatiflerin faaliyetin icrasına tahsis ettikleri ve ekonomik ömrünü tamamlamış olan demirbaş, makine, teçhizat, taşıt ve benzeri amortisman tabi iktisadi kıymetleri elden çıkarmalarının ortak dışı işlem sayılmayacağı hüküm altına alınmıştır.

B- KOOPERATİFLERİN KESİNTİYE TABİ TUTULMUŞ İŞYERİ KİRA GELİRİ BEYANI

Kooperatiflerin ortakları dışında üçüncü kişilere taşınmazlarının kiraya verilmesi halinde, kurumlar vergisi mükellefiyeti doğacak ancak gelirlerinin vergi kesintisine tâbi tutulan taşınmaz kira gelirlerinden ibaret olması halinde, bu gelirler için 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 14. maddesine göre beyanname verilmeyecektir.

Ayrıca bu durumda olan kooperatifler geçici vergi beyannamesi de vermeyeceklerdir. Kesilen kira kesintileri, kooperatif üzerinde nihai vergilemeye dönüşecektir.

Kooperatifin kira geliri dışında başkaca beyan edilecek bir geliri varsa o durumda kesintiye

tabi tutulan işyeri kira geliri ile diğer gelirler toplanarak kurumlar vergisi beyannamesi ve geçici vergi beyannamesi verilecek, dönem içinde kiracı tarafından kesilmiş olan vergi, kurumlar vergisinden mahsup edilecektir.

Kooperatife ait taşınmazların, ortaklara veya ortak olmayanlara kiraya verilmesi ortak dışı işlem sayılacak ve muafiyet şartları ihlal edilmiş olacaktır.

C- KOOPERATİFİN KESİNTİYE TABİ TUTULMAMIŞ İŞYERİ KİRA VEYA KONUT GELİRİ BEYANI

Kooperatiflerin üçüncü şahıslarla yani ortak dışı işlemleri nedeniyle oluşacak kurumlar vergisi mükellefiyetinin başka bir boyutu, kesintiye tabi tutulmaması gereken kiralamalarına ilişkindir.

Kooperatif tarafından sahip olunan gayrimenkuller, mal ve hakların kira tevkifatı yapmakla mükellef bulunmayan kişilere (basit usule tabi mükellefler gibi) veya işyeri amaçlı kullanım dışında kalan amaçlarla (konut vs.) kiraya verilmesi durumunda, kira kesintisi yapılmayacaktır.

Vergilemenin temel kurallarından biri, dönem içinde vergilendirilmeyen veya belli sınırlar üzerindeki kazançların yıllık beyan yolu ile vergilendirilmesi temel ilkesi gereği, kooperatifler için de bu gelirleri nedeniyle başkaca beyana tabi gelirlerinin olup olmasına balı kalınmaksızın beyan zorunluluğu doğacaktır.

Zira beyanname vermeme durumu sadece, kesinti yolu ile vergilendirilmiş taşınmaz kira gelirlerine özgü olarak düzenlenmiştir(1).

D- KOOPERATİFLERİN MEVDUAT FAİZİ

Kooperatiflerin nakit mevcutlarını değerlendirmek suretiyle Gelir Vergisi Kanunu’nun Geçici 67. maddesi çerçevesinde tevkif suretiyle vergilendirilmiş faiz gelirlerinin ortaklara dağıtılmayarak kooperatif amaçları doğrultusunda harcanması şartıyla, muafiyet şartları ihlal edilmiş olmayacaktır.

Ancak, kooperatiflerin söz konusu faiz gelirlerinin Türkiye’de tevkif yoluyla

vergilendirilmemiş olması halinde muafiyet şartları ihlal edilmiş olacaktır.

Ayrıca kesintiye tabi tutulmuş taşınmaz kira gelirleri ile mevduat faizleri yanında ortak dışı başkaca işlemlerden doğan gelirleri de bulunan kooperatif tüzel kişiliğine bağlı iktisadi işletmeler, kurumlar vergisi beyannamesi vermek zorunda olduklarından, taşınmaz kira gelirlerini ve mevduat faizlerini de bu beyannameye dâhil edeceklerdir.

Kira gelirleri ile mevduat faizleri üzerinden Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 15. maddesi uyarınca kesinti yoluyla ödenmiş olan vergiler, hesaplanan kurumlar vergisinden mahsup edilecektir. Öte yandan, kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunan bu iktisadi işletmelerin beyanname verme dışında mükellefiyetle ilgili diğer ödevlerini yerine getirecekleri tabiidir.

III- TAŞINMAZ KİRALAMALARINDA FARKLI DURUMLAR

A- GENEL ESASLAR

Taşınmaz kiralamaları, işyeri, konut, işletme hakkı kiralamaları ve diğer gerekçelere bağlı kiralama hizmetlerini kapsamakta, iktisadi işletmelere dahil olmayan gayrimenkul kiralamaları KDV Kanunu’nun 17/4-d maddesinde düzenlenen istisna kapsamında KDV’ye tabi tutulmamaktadır.

Kiralanan taşınmaz, bizzat iktisadi işletme niteliğinde ise veya taşınmaza bağlı işletme hakkı vb. hakların kiralınması söz konusu ise (kantin, çay ocağı, voli mahalli, dalyan, taş, kireç, kum, kömür ocaklarının kiralınması gibi) normal kuru mülkiyetten ayrı bir vergileme rejimine tabi olmaktadır.

Bunlardan işyeri kiralama hizmetleri, işyeri olarak kullanılan bina, ofis, dükkân gibi taşınmazların kira sözleşmesi ile kuru mülkiyetinin kiralınmasını içermektedir.

Diğer yandan kuru mülkiyetten ayrı olarak sabit bir işyerinin sürekli olarak kullanılmak üzere kiralınmasından ziyade, kişi ve kurumların (şirketler, dernekler vb.) iş ve işlemlerinde adres bildirim ihtiyacına cevap vermek üzere aynı yerin aynı dönemde (farklı zaman dilimlerinde, günlük veya saatlik olarak) birden fazla kişinin

kullanımına tahsis edilmesi suretiyle sunulan; bunun yanı sıra bu kişi ve kurumlara posta hizmeti sağlamak, faks, telefon ve sekreterlik hizmeti vermek veya belirli sürelerde toplantı salonlarını tahsis etmek gibi farklı fonksiyonlar da içerebilen sanal ofis hizmetleri; farklı bir hizmet türü olarak karşımıza çıkmaktadır.

Taşınmazların, iktisadi bir faaliyetin icrasına tahsis edilerek ve/veya işletilmeye hazır hale getirilerek kiracıların kullanımına bırakılması halinde, bu tür kiralama işlemleri taşınmazla bağlı işletme hakkının kiralınması niteliğinde olduğundan bu işlemlerin işyeri kiralama hizmeti olarak değerlendirilmesi mümkün değildir.

Kooperatiflerce de sanal ofis kiralama hizmetlerinin, sabit bir işyerinin sürekli olarak kuru mülkiyetinin kiralınmasından ziyade faaliyetin icrasına tahsis edilen ve işletilmeye hazır hale getirilen, birden fazla kişi ve kurumun iş ve işlemlerinde ihtiyaçlarına cevap vermek üzere tasarlanmış ve ona göre yapılandırılmış, işyerinin farklı hizmet fonksiyonlarını içeren çerçevede hizmet sunabilmesini temin

. Tapu siciline ayrı sayfaya kaydedilen bağımsız ve sürekli haklar,
. Kat mülkiyeti kütüğüne kayıtlı bağımsız bölümler olarak sayılmıştır.

KDV Kanunu'nun 1/1. maddesinde, Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin; 1/3-f maddesinde, Gelir Vergisi Kanunu'nun 70. maddesinde belirtilen mal ve hakların kiralınması işlemlerinin KDV'nin konusuna girdiği hüküm altına alınmıştır. Aynı Kanun'un 17/4-d maddesinde ise iktisadi işletmelere dahil olmayan gayrimenkullerin kiralınması işlemleri KDV'den müstesnadır.

Buna göre, iktisadi işletmelerin her türlü kiralama işlemleri KDV Kanunu'nun 1/1. maddesine göre KDV'ye tabidir.

Gelir Vergisi Kanunu'nun 70. maddesinde sayılan mal ve hakların kiralınması işlemleri KDV Kanunu'nun 1/3-f maddesine göre KDV'ye tabi olmakla birlikte iktisadi işletmelere dahil olmayan gayrimenkullerin kiralınması işlemleri KDV'den müstesnadır.

Bu çerçevede, gelir vergisi açısından gayrimenkul sermaye iradı olarak tanımlansa dahi bir amaca uygun yapılandırılmış bir taşınmaz, işletme veya müessesenin belirli bir bedel ve süre dâhilinde başkasının kullanımına bırakılması şeklindeki işletme hakkının kiralınması işlemleri Kanun'un 1/3-f maddesine göre KDV'ye tabi tutulacaktır.

Örnekler;

. Belediye veya bir devlet üniversitesine ait arsanın kiraya verilmesi KDV Kanununun 17/4-d maddesine göre KDV'den müstesnadır. Ancak arsanın, bu kurumların iktisadi işletmesine dahil olması veya bu kiralama işlemi nedeniyle bir iktisadi işletme oluşması halinde, söz konusu kiralama işlemi Kanun'un 1/1. maddesine göre KDV'ye tabi olacaktır.

. Belediye veya bir devlet üniversitesi tarafından bir yerin çay bahçesi olarak işletilmek üzere kiraya verilmesi durumunda işletme hakkının kiralınması söz konusu olacağından, çay bahçesinin, kiraya veren kurumun bir iktisadi işletmesine dâhil olup olmadığına bakılmaksızın, bu kiralama işlemi Kanun'un 1/3-f maddesi gereğince KDV'ye tabi tutulacaktır.

. Belediye veya devlet üniversitesinin iktisadi işletmesine dahil olmayan gayrimenkulü, bankalara ATM cihazı konulmak ya da banka şubesi olarak kullanılmak üzere kiraya vermesi Kanun'un 17/4-d maddesine göre KDV'den müstesnadır. Ancak, söz konusu gayrimenkul belediye veya üniversitenin iktisadi işletmesine dâhil ise bu kiralama işlemi Kanun'un 1. maddesine göre KDV'ye tabi olacaktır.

. Şehir içi özel toplu taşıma hattının kiralınması, işletme hakkının kiralınması niteliğinde olduğundan Kanun'un 1/3-f maddesi

kapsamında KDV'ye tabidir.

. Bir kişinin sahibi olduğu otomobili il özel idaresine kiraya vermesi işlemi Kanun'un 1/3-f maddesine göre KDV'ye tabi olacaktır.

. Bir vakfın, iktisadi işletmesine dâhil olmayan gayrimenkulünü kiraya vermesi, Kanun'un 17/4-d maddesine göre KDV'den müstesnadır.

. KDV mükellefiyeti olmayan işhanı yönetimine ait otoparkın kiraya verilmesi, Kanun'un 1/3-f maddesi gereğince KDV'ye tabidir(2).

Kooperatifler açısından gelirlerinin vergi kesintisine tâbi tutulan taşınmaz kira gelirlerinden ibaret olması halinde, bu gelirler için beyanname verilmez hükmü, 193 sayılı Kanun'un 94. maddesi veya 5520 sayılı Kanun'un 15. maddesi çerçevesinde sadece taşınmaz kira gelirleri açısından geçerli olup, bunlara ait taşınmazların işletme haklarının kiraya verilmesi halinde yapılan ödemelerin "70. maddede yazılı mal ve hakların kiralınması karşılığı yapılan ödemelerden" sayılıp tevkifata tabi tutulup tutulmayacakları ise belirsizdir.

Dolayısı ile kooperatiflerin sahip oldukları taşınmazları işletmeye uygun bir tarzda dizayn ederek hazır halde işletme haklarını kiraya vermelerinin, kuru mülkiyet kiralamasından ziyade bir organizasyon dâhilinde kiralama kapsamında değerlendirilmeleri de mümkündür. Bu hakları taşınmaza bağlı diğer haklar açısından da tekrarlamak mümkündür.

Bu halde, işletme hakkı kiralamaları yapan kooperatiflerin kendilerine "vergi kesintisine tabi tutulmuş kira geliri içinde" muafiyet kapsamında değerlendirilmeleri de tartışmalı hale gelmektedir.

Sonuçta kooperatifler açısından işletme hakkının kiraya verilmesi olarak kabul edilen taşınmaz kiralamaları, vergi stopajına tabi tutulamayacağından kesinti yolu ile vergilendirilmemiş bir gelir olarak muafiyet şartları dışında kalacak, yıllık beyanname ile beyan edilmesi ve bu işlemlere ilişkin KDV mükellefiyeti de gündeme gelebilecektir.

IV- SONUÇ

Vergi Kanunları lafzı ve ruhu ile anlam ifade eder temel ilkesi, ekonomideki değişimler ve dönüşümlere paralel vergi uygulamalarında ciddi etkiler meydana getirmektedir.

Kanun'un tarihsel yorumu ile kuru mülkiyetin kiralınması ile başlayan ve mükellefiyete etki etmeyen gelir elde edinimi, süreç içerisinde işletme hakkının kiraya verilmesi şeklinde bir kavramsal çerçevesinin de doğmasına neden olmuştur.

Esas itibari ile gayrimenkul sermaye tanımı içinde yer almakla beraber taşınmaz kiralamasına sığmayacak bu yeni açılım, KDV başta olmak üzere özellikle muafiyetleri sadece taşınmaz kiralamalarına bağlanan mükellefiyetleri de doğrudan etkilemektedir.

ettiği dikkate alındığında, işletme hakkının kiraya verilmesi olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Dolayısı ile kooperatiflerce işyeri kiralaması olarak kabul edilmeyen sanal ofis kiralamalarının iktisadi işletmeye dâhil bir taşınmazın kiraya verilmesi boyutuyla vergiden istisna olup olmadığının da önemi bulunmamaktadır.

B- KOOPERATİFLER AÇISINDAN İŞLETME HAKKI KİRALAMASI

Taşınmazlar, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 704. maddesinde;

. Arazi,

HİÇBİR GELİRİ OLMAYANLAR AÇISINDAN 2023 YILI İNDİRİMLİ (SIFIR) VERGİ ORANLI EMLAK VERGİSİ UYGULAMASI

YAZAR Altar Ömer ARPACI Vergi Başmüfettişi

Bina vergisi, 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun birinci kısmında düzenlenmiştir; daimi ve geçici muafiyetleri Kanun'un 4 ve 5. maddelerinde, verginin nispeti ise 8. maddesinde belirlenmiştir.

Emlak Vergisinin mevzuu Emlak Vergisi Kanunu'nun 1. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre Türkiye sınırları içinde bulunan binalar Emlak Vergisi Kanunu hükümlerine göre Bina Vergisine tabidir.

Bina vergisini, binanın maliki, varsa intifa hakkı sahibi, her ikisinde yoksa binaya malik gibi tasarruf edenler öder.

Bir binaya, paylı mülkiyet halinde malik olanlar, hisseleri oranında mükelleftirler. Elbirliği mülkiyette malikler vergiden müteselsilen sorumlu olurlar.

Kanun'un 8. maddesine göre; bina vergisinin oranı meskenlerde binde bir, diğer binalarda ise binde ikidir. Bu oranlar, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun uygulandığı büyükşehir belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde % 100 artırımlı uygulanmaktadır.

Bina vergisinde indirimli (sıfır) vergi uygulaması söz konusu Kanun'un 8. maddesinin ikinci fıkrasında yer almaktadır. Söz konusu fıkra şu şekildedir.

"Cumhurbaşkanı, kendisine bakmakla mükellef kimsesi olup onsekiz yaşını doldurmamış olanlar hariç olmak üzere hiçbir geliri olmadığını belgeleyenlerin, gelirleri münhasıran kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumlarından aldıkları aylıktan ibaret bulunanların, gazilerin, engellilerin, şehitlerin dul ve yetimlerinin Türkiye sınırları içinde brüt 200 m²'yi geçmeyen tek meskeni olması (intifa hakkına sahip olunması hali dahil) halinde, bu meskenlerine ait vergi oranlarını sıfıra

kadar indirmeye yetkilidir. Bu hüküm, yukarıda belirtilenlerin tek meskene hisse ile sahip olmaları halinde hisselerine ait kısım hakkında da uygulanır. Muayyen zamanda dinlenme amacıyla kullanılan meskenler hakkında bu hüküm uygulanmaz. Geliri olmadığını belgelemenin usul ve esaslarını belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir."(1)

5378 sayılı Özürlüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 22. maddesi ile, Emlak Vergisi Kanunu'nun 8. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan indirimli bina vergisi oranına ilişkin hükme, özürlüler ifadesi eklenmiş, böylece engellilerin de indirimli bina vergisi oranı uygulamasından yararlanmaları sağlanmıştır. Daha sonra 6462 sayılı Kanun'un 1. maddesiyle özürlüler ibaresi engelliler olarak değiştirilmiştir(2).

Kanun metninde 4962 sayılı Kanunla yapılan düzenlemeyle eski düzenlemeden farklı olarak, indirimli bina vergisi uygulamasından, gelirleri münhasıran kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumlarından aldıkları aylıklardan ibaret bulunanların yanı sıra, hiçbir geliri olmadığını belgeleyenler de (kendisine bakmakla mükellef kimsesi olup onsekiz yaşını doldurmamış olanlar hariç olmak üzere) yararlanabileceklerdir. Ayrıca Türkiye sınırları içinde bulunan tek mesken şartına brüt 200 m²'yi geçmeme şartı da eklenmiş ve tek mesken üzerinde intifa hakkına sahip olanlar da uygulamaya dahil edilmiştir. Geliri olmadığını belgelemenin usul ve esaslarını belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

Söz konusu yetkiye istinaden indirimli(sıfır) bina vergisi uygulamasına ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığı'nca 38, 39, 43,44 ,45, 47 ve 57 seri No.lu Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği ile yapılmıştır(3). Bakanlığa intikal eden bilgilerden, 29.071970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun uygulanması ile ilgili olarak

yayımlanan, ancak zamanla güncelliğini kaybeden veya belirli sürelerde uygulanmak üzere çıkarılan tebliğlerin açık bir tebliğ hükmü ile yürürlükten kaldırılmamasının uygulamada mükerrerliğe ve karışıklığa neden olduğu anlaşıldığından 63 seri No.lu Tebliğ ile 39 ve 43 seri No.lu Tebliğler yürürlükten kaldırılmıştır.

İndirimli (sıfır) Bina Vergisi imkanından faydalanmak için ilgililerin birçok belgeyi tamamlayıp ilgili Belediyeye vermesi gerekmektedir. Ancak 44 seri No.lu Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği ile belge karmaşası kaldırılmış olup yükümlülük bir taahhüt belgesine bağlanmıştır.

Bu makalemizin konusunu hiçbir geliri olmayanlar açısından 2023 yılı indirimli (sıfır) vergi oranlı emlak vergisi uygulaması teşkil etmektedir.

II- İNDİRİMLİ (SIFIR ORANLI) VERGİDEN YARARLANACAKLAR VE ŞARTLAR

Cumhurbaşkanı'nca belirlenecek indirimli vergi oranından, Türkiye'de brüt yüzölçümü 200 m²'yi geçmeyen tek meskeni olan veya tek meskenin intifa hakkına sahip bulunan;

. Kendisine bakmakla mükellef kimsesi olup 18 yaşını doldurmamış olanlar hariç olmak üzere hiçbir geliri olmadığını belgeleyenler,

. Gelirleri münhasıran kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumlarından aldıkları emekli, dul, yetim, ölüm ve maluliyet aylığından ibaret bulunanlar,

. Gaziler,
. Şehitlerin dul ve yetimleri,
. Engelliler yararlanacaklardır.

İndirimli (sıfır oranlı) bina vergisinden faydalanma şartları ise şu şekildedir.

. Söz konusu emlak, bina olmalıdır.
. Bina, mesken (konut) olarak kullanılmalıdır.
. Bina, Türkiye sınırları içinde olmalıdır.
. Meskenin brüt alanı 200 m²'yi geçmemelidir.
. Mesken, muayyen zamanlarda dinlenme amacıyla değil, ikamet amacıyla sürekli kullanılmalıdır.

İndirimli (sıfır) vergi oranının uygulanması için meskende bizzat oturma şartı aranmamaktadır. Bu nedenle, sahip olduğu tek meskeni kiraya verip, kirada oturanlar da diğer şartları taşımaları kaydıyla indirimli vergi oranından faydalanabileceklerdir.

200 m²'yi geçmeyen tek meskene hisse ile sahip olunması halinde indirimli (sıfır) vergi oranı, meskenin vergi değerinin hisseye isabet eden kısmına uygulanacaktır.

Birden fazla meskeni olanların veya birden fazla meskende hisseye sahip olanların meskenlerine indirimli (sıfır) vergi oranı uygulanmayacaktır.

Muayyen zamanlarda dinlenme amacıyla kullanılan meskenler için söz konusu indirimli (sıfır) vergi oranının uygulanması mümkün değildir.

III- HİÇBİR GELİRİ OLMAYANLAR AÇISINDAN İNDİRİMLİ (SIFIR) VERGİ ORANLI EMLAK VERGİSİ UYGULAMASI

A- İNDİRİMLİ (SIFIR) BİNA VERGİSİ ORANINDAN YARARLANABİLECEK HİÇBİR GELİRİ OLMAYANLAR

Emlak Vergisi Kanunu'nun 8. maddesinin ikinci fıkrasında 4962 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle, Cumhurbaşkanı'nca belirlenecek indirimli vergi oranından yararlanacak mükellefler kapsamına, kendisine bakmakla mükellef kimsesi olup onsekiz yaşını doldurmamış olanlar hariç olmak üzere hiçbir geliri olmadığını belgeleyen mükellefler de alınmıştır. Anılan fıkra da ayrıca, geliri olmadığını belgelemenin usul ve esaslarını belirleme konusunda Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

Buna göre, hiçbir geliri olmadığını belgeleyen mükellefler indirimli vergi oranından yararlanacaklar, dolayısıyla sahibi buldukları 200 m²'yi geçmeyen tek meskene ait bina vergisi, indirimli vergi oranı dikkate alınarak hesaplanacaktır.

Kendisine kanunen bakmakla mükellef kimsesi bulunan 18 yaşını doldurmamış çocukların 200 m²'yi geçmeyen mesken binalarına ait verginin hesabında ise, indirimli bina vergisi oranının uygulanması mümkün olmayıp, normal bina vergisi oranı uygulanacaktır. Ancak, hiçbir geliri olmayan çocuğa kanunen bakmakla mükellef olan veli veya vasinin de hiçbir gelirinin bulunmadığının belgelenmesi halinde, 18 yaşını doldurmamış bulunan çocuğun sahip olduğu tek meskene ait bina vergisinin hesabında indirimli vergi oranı uygulanabilecektir.

Hiçbir geliri olmadığını beyan eden mükelleflerin, indirimli vergi oranından yararlanabilmeleri için, hizmet karşılığı elde edilen ücret geliri, ticari, sınai ve mesleki faaliyet geliri, tarımsal faaliyet geliri, menkul ve gayrimenkul geliri, faiz ve temettü geliri veya benzeri türde bir gelirinin olmaması gerekmektedir.

38 seri No.lu Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliğinde; Türkiye'de brüt yüzölçümü 200 m²'yi geçmeyen tek meskeni olan veya tek meskenin intifa hakkına sahip bulunan ve hiçbir geliri olmadığını belgeleyenler ile gelirleri münhasıran Kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumlarından aldıkları emekli, dul, yetim, ölüm ve maluliyet aylığından ibaret bulunanların indirimli (sıfır)

bina vergisi oranından yararlanacağı ve sosyal güvenlik kurumlarından emekli, dul, yetim, ölüm ve maluliyet aylığı alanların, bu aylıkları dışında başka gelirlerinin bulunması halinde ise bunların meskenlerine indirimli (sıfır) vergi oranının uygulanmayacağı belirtilmiştir(4).

Kamuoyunda aylıklarının bankaya yatıranların durumunun ne olacağı haklı olarak gündeme getirilmiştir. İndirimli (sıfır) bina vergisinden yararlanmak için gerekli şartları taşıyan emekli, işsiz ve ev hanımını mağdur eden uygulamaya çözüm getirmeye çalışan 45 seri numaralı Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği ile sorunlar giderilmiştir. Buna göre gelirin sürekli olması özelliği de dikkate alınarak hiçbir geliri olmadığını belgeleyenler ile geliri münhasıran Kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumlarından aldıkları aylıktan ibaret bulunanların elde ettikleri ve yıllık tutarı toplamı bina vergisi indiriminden yararlanılan yıldan bir önceki yılda geçerli olan Gelir Vergisi Kanunu'nun 103. maddesinde yazılı tarifinin ikinci gelir diliminde (2021 yılı için geçerli olan ikinci gelir dilimi 53.000 TL'dir) yer alan tutarı geçmeyen her türlü menkul sermaye iradı gelirleri, indirimli (sıfır) bina vergisi oranından yararlanmaya engel teşkil eden gelirler arasında değerlendirilmeyecektir(5).

Anılan hükmün verdiği yetkiye istinaden çıkarılan 38 Seri No.lu Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliğinde Türkiye sınırları içinde brüt 200 m²'yi geçmeyen tek mesken sahibi olup hiçbir geliri bulunmayanların indirimli bina vergisi oranından yararlanmaları için ikametgahlarının bulunduğu yer vergi dairesinden gelir vergisi mükellefi olmadıklarına ve Sosyal Güvenlik Kurumlarının ilgili birimlerinden aktif sigortalı bulunmadıklarına dair belge alarak ilgili belediyeye vermeleri gerektiği bildirilmiştir.

İndirimli (sıfır) Bina Vergisi imkanından faydalanmak için ilgililerin birçok belgeyi tamamlayıp ilgili Belediyeye vermesi zorluğu karşısında Maliye Bakanlığı 44 seri No.lu Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği ile belge karmaşasını kaldırılmış ve yükümlülüğü bir taahhüt belgesine bağlamıştır. Bu durumda, söz konusu taahhüt belgesinin verilmesi yeterli olup, ayrıca mükelleflerin ikametgahlarının bulunduğu yer vergi dairesinden gelir vergisi mükellefi olmadıklarına ve Sosyal Güvenlik Kurumlarının ilgili birimlerinden aktif sigortalı bulunmadıklarına dair belge almalarına gerek bulunmamaktadır.

**YAZININ DEVAMI
İÇİN TIKLAYIP ÜYE
OLABİLİRSİNİZ.**

Mali Müşavirlere Özel
İlk İnsan Destekli İş Platformu Kalfa ile

Zamandan Kazanırken Gelirinizi ve Bilgi Düzeyinizi Artırmak
ÇOK KOLAY!

ÜCRETSİZ DENE!

kalfa™

Kalfa ile Kazan-Kazan!

Neden Kalfa ile Çalışmalısınız?

TÜRKİYE YAZILIM EKOSİSTEMİNE GENEL BAKIŞ

Teknolojinin hızla geliştiği günümüzde yazılım sektörünün önemi her geçen gün artmaktadır. İnovasyonlarla birlikte sürekli değişim ve gelişme halinde olan yazılım endüstrisi, her sektörden şirketi etkilemektedir.

Günümüzün en değerli şirketlerinin teknoloji şirketleri olduğu göz önüne alındığında yazılım ekosistemindeki gelişmeleri ve yenilikleri takip etmek, geleceğe yönelik stratejik adım atmak konusunda oldukça değerlidir.

Sistem Global Danışmanlık ve YASAD iş birliği ile hazırlanan bu raporda yazılım sektörünün ekonomideki yeri, istihdam ve ihracata etkisi, yükselen teknoloji alanları, girişimci-yatırımcı ekosistemi ile yazılım sektörüne yönelik destekler ve fikri sınai ve mülkiyet haklarına yaklaşım derlenmiştir.

Ar-Ge Merkezi kuran ve Teknoloji Geliştirme Bölgeleri içerisinde ofis yapılanmasına sahip olan firmaların önemli bir kısmı bilişim sektöründe faaliyet göstermektedir. Bu rapor Sistem Global uzmanları tarafından hazırlanmıştır.

Rapora ücretsiz olarak aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz.

sigortaları iki temel güvence sağlamaktadır:

. Sigorta süresince prim ödeyen sigortalının, sigorta süresi dolmadan ölümü halinde poliçede belirlenen tazminat tutarına, kar paylı birikim tutarı eklenerek varislerine ya da poliçede lehdar olarak gösterilen kişilere toplu para ödenmektedir.

. Poliçe süresi içinde teminat altında olan herhangi bir riskin gerçekleşmemesi ve en az 10 yıl prim ödemek koşuluyla vade sonunda toplu bir para veya gelir ödemesi şeklinde poliçeden yararlanılabilmektedir.

Sigortalı, temel vefat ve ek teminatlarını, risk gerçekleştiğinde ortaya çıkacak ekonomik kaybın ne kadar olacağını tahmin ederek belirler. Riskin gerçekleşmesi durumunda, tazminatlar sigortalıya veya menfaattarlara ödenir. Primler, teknik kesintiler yapıldıktan sonra nemalandırılır ve risklerden herhangi birinin gerçekleşmemesi durumunda sürenin bitiminde sigortalıya geri ödenir. Sigortalı, sigorta akdini imzalarken belirlediği tarihte veya on yıl dolunca istediği zaman gelir alma hakkını kullanabilir. Hayat sigortasında yatırımlar, bir varlığa ya da varlık grubuna endekslenip fonlama esasına göre değerlendirilir. Şirket tarafından belirlenen gider payı, aracının komisyonu veya üretim masrafları ve işletme masrafı olarak belirlenen oran, biriken primlerden kesildikten sonra kalan nemalandırılır. Yatırım fonlu sigortaların dışında kalan birikimli hayat sigortalarında, teknik faiz oranı kadar getiri verilmesi zorunlu olduğu gibi kar payı verilmesi de zorunludur. Kâr payları, her sözleşme için, birikim priminin şirketin hesabına geçmesini takip eden ilk iş gününden itibaren sözleşmenin sona erdiği tarihe kadar hesaplanır. Sigorta şirketi, yılda en az bir defa, birikim tutarını, yatırım gelirlerini, varsa risk primi tutarlarını ve kesintileri içeren bilgileri sigorta ettirene bildirir(4).i

olarak hayat sigortaları; a) kaza, b) hastalık, c) işsizlik, d) yaşlılık, e) ölüm ve f) sakatlık rizikolarını güvence altına almaktadır. Ticaret Kanunu'nda hayat sigortası şöyle tanımlanmıştır: "Hayat sigortası ile sigortacı, belli bir prim karşılığında, sigorta ettirene veya onun belirlediği kişiye, sigortalının ölümü veya hayatta kalması hâlinde, sigorta bedelini ödemeyi üstlenir."(2)

Öncelikle, poliçe sahibinin sigorta süresi içerisinde ölmesi halinde, poliçeden yararlanan kişi veya sigortalının yasal varislerine toplu para ödenmesi amacıyla düzenlenen hayat poliçeleri, zaman içerisinde kişilerin emeklilik programlarına bir destek niteliği kazanmış son olarak da, yatırım amaçlı olarak kullanılmaya başlanmıştır. Hayat sigortaları iki ana başlık altında incelenebilir(3).

Risk ağırlıklı hayat sigortaları

Risk ağırlıklı hayat sigortalarında, sigorta süresi içinde (genellikle bir yıl), sigortalının yaşamını kaybetmesi durumunda belirlenen tazminat tutarı kanuni varislere ya da poliçede lehdar olarak belirlenen kişilere ödenmektedir.

Birikimli hayat sigortaları

Birikimli hayat sigortaları, sigorta süresi en az 10 yıl olan uzun dönemli sigortalardır. Yaşam kaybı, ferdi kaza ve maluliyet teminatlarının yanı sıra toplanan primlerden risk primi, genel gider ve komisyon kesintileri yapıldıktan sonra kalan tutar yatırıma yönlendirilmektedir. Birikimli hayat

YAZAR **Ertan AYDOĞAN** Vergi Müfettişi

Hayat sigortası piyasası son yıllarda hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde ekonomik büyümenin kritik bir itici gücü olarak dikkat çekmektedir. Finansal sektörün bir parçası olarak hayat sigortası şirketlerinin önemi son on yılda hem tüketicilere önemli finansal hizmetler sağlayıcısı olarak hem de sermaye piyasasında büyük bir yatırımcı olarak önemli ölçüde artmıştır. Hayat sigortası şirketleri finansal sektör içinde artan bir şekilde önemli rol oynamaktadır(1).

Hayat sigortalarının önemli türlerinden biri olan birikimli hayat sigortası, nakit değeri sunan kalıcı bir hayat sigortası türüdür. bu sigorta kapsamında yapılacak prim ödemelerinin defaten yapılması halinde ödemeye ilişkin miktarların

ücret gelirinden indirilmesi hususu, makalemiz içeriğine konu edilmiştir.

II- BİRİKİMLİ HAYAT SİGORTASI

Hayat sigortası, sigortalının ölmesi, hastalanması veya yaralanması durumlarında, bakmakla yükümlü olduğu kişilerin geçimlerinin temin edilmesi veya kendisinin sakatlanarak çalışma gücünü geçici veya sürekli kaybetmesi sebebiyle, ekonomik gücünün sarsılmasını önlemek amacıyla yapılan sigortadır. Hayat sigortasının amacı, sigortalıya yaşlandığında sıkıntıya düşmeksizin hayatına devam etme imkânı sağlamak, ölmesi durumunda ise, geride kalan aile bireylerine aynı imkânı vermektir. Genel

**YAZININ DEVAMI
İÇİN TIKLAYIP ÜYE
OLABİLİRSİNİZ.**

E-DERGİ
YAKLAŞIM

**TÜM MAKALELERE ULAŞMAK İÇİN
YAKLAŞIM.COM WEB SİTESİNDEN
ABONE OLABİLİRSİNİZ.**